

ଖାଦ୍ୟ ଉପାଦନ କମ୍

୧ ୯ ୪୭ରେ ଦେଶର ଜନସଂଖ୍ୟା ଥୁଲା ୩୫ କୋଟି । ଏବେ ଏହା
୧ ୪୦ କୋଟିରୁ ଅଧିକ । ଏତେ ସଂଖ୍ୟକ ଲୋକଙ୍କୁ ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଇବା
ବାପ୍ରତିବରେ ଏକ କଠିନ ବ୍ୟାପାର । ଆମେ ଗହମ ଓ ଚାଉଳ ଉପାଦନରେ
ସ୍ଵାବଲମ୍ବୀ ହୋଇପାରିଛୁ । କିନ୍ତୁ ତାଲିଜାତୀୟ ଫେଲ ଏବଂ ଟେଲିବାଜ
ଉପାଦନରେ ଆମେ ସ୍ଵାବଲମ୍ବୀ ହୋଇପାରିନ୍ତୁ । ଫଳ ଓ ପନିପରିବା ଉପାଦନ
୧ ୪୦ କୋଟି ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ନୁହେଁ । ତେଣୁ ଆମକୁ ଅନେକ
ସମୟରେ ଏହାର ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ ନିମନ୍ତେ ବିଦେଶରୁ ଏସବୁ ସାମଗ୍ରୀ
ଆମଦାନୀ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ବିଦେଶରୁ ଆମଦାନୀ ନହୋଇପାରିଲେ
ଏଠାରେ ଅଭାବ ଓ ଦର ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥାଏ । ଯୁକ୍ତ୍ରୁନ-ରଷ୍ଟିଆ ଯୁଦ୍ଧ ପରେ
ଭାରତରେ ଖାଇବା ତେଲର ଅଭାବ ଓ ଦରବୃଦ୍ଧି ଏହାର ଏକ ଉଦାହରଣ ।
ଗତ ଏସିଲ ମାସରେ ଭାରତରେ ଅସ୍ଵାଭାବିକ ଗ୍ରୀଷ୍ମପ୍ରବାହ ଯୋଗୁ ଗହମ
ଉପାଦନ ୨୦% ହ୍ରାସ ପାଇଛି । ସେହିପରି ଚଳିତ ବର୍ଷ ଦକ୍ଷିଣ ପର୍ଷିମ
ମୌସୁମୀ ବିଲମ୍ବରେ ଆସିବା ସହ ଅନେକ ସ୍ଥାନରେ ସ୍ଵର୍ଗ ବୃଦ୍ଧିପାତ ବା
ବର୍ଷାରେ ଅନିୟମିତତା ଦେଖା ଦେଇଛି । ତେଣୁ ଏଥର ଧାନଚାଷ ଓ
ପ୍ରତିଶତ କମ ଜମିରେ ହୋଇଛି । ସେପଟେ କେତେକ ସ୍ଥାନରେ ବନ୍ୟା
ଯୋଗୁ ଫେଲ ନଷ୍ଟ ହୋଇଛି । ଏହାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଭାରତ ସରକାର
ଗତ ମେ' ମାସରେ ଗହମ ଏବଂ ଜୁଲାଇରେ ଅଗା ଓ ସିମେଇ ରପ୍ତାନୀ
ଉପରେ କଟକଣା ଲାଗୁ କରିଛନ୍ତି । ସେହିପରି ଭଙ୍ଗା ଚାଉଳ ରପ୍ତାନୀକୁ
ମଧ୍ୟ ବନ୍ଦ କରାଯାଇଥିବା ବେଳେ ଅଶବାସତି ଚାଉଳ ରପ୍ତାନୀ ଉପରେ
୨୦% ଶୁଳ୍କ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି । ତେଣୁ ଭାରତରୁ ଚାଉଳ ରପ୍ତାନୀ ହ୍ରାସ
ପାଇଛି । ଡବ୍‌ୟୁ୍‌ଡିଓରେ ଭାରତର ଏହି ପଦକ୍ଷେପକୁ ସମାଲୋଚନା
କରାଯାଇଛି । ଭାରତ ଭଲି ଏକ କୃଷି ପ୍ରଧାନ ଦେଶ ଖାଦ୍ୟ ରପ୍ତାନୀ
ଉପରେ କଟକଣା ଜାରି କରିବା ଦ୍ୱାରା ବିଶ୍ୱରେ ଖାଦ୍ୟ ସଙ୍କଟ ଆହୁରି
ଜଟିଲ ହେବ ବୋଲି ଅନେକ ଆଶଙ୍କା ବ୍ୟକ୍ତ କରିଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଏଥୁପାଇଁ
ଭାରତକୁ ଦୋଷ ଦେବା ଅନ୍ୟାୟ ହେବ । ଭାରତ ସରକାର ନିଜ ଦେଶର
ନାଗରିକଙ୍କ ସ୍ଵାର୍ଥ ବିଷୟରେ ପ୍ରଥମେ ଚିତ୍ରା କରିବାରେ କିଛି ଭୁଲ ନାହିଁ ।
୧ ୪୦ କୋଟି ଲୋକଙ୍କୁ ଖାଇବାକୁ ଦେବା ଏତେ ସହଜ ନୁହେଁ ।
ଆମେରିକା ଭଲି ଏକ ଧନୀ ରାଷ୍ଟ୍ର ମଧ୍ୟ ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ ହାର
ମାନିଯିବ । ତେଣୁ ରପ୍ତାନୀ ବନ୍ଦ ପାଇଁ ଭାରତକୁ ଦୋଷ ଦିଆଯାଇପାରିବ
ନାହିଁ । ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ କହିବା କଥା ହେଲା ଦେଶରେ ଗହମ ଓ
ଚାଉଳ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ପରିମାଣରେ ମହଞ୍ଜୁଦ ରହିଛି । ତେଣୁ ବ୍ୟଷ୍ଟ ବିକ୍ରି
ହେବାର କିଛି କାରଣ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ ଭାରତ ଗହମ, ଚାଉଳ
ଓ ଅନ୍ୟ କୃଷିଜାତ ସାମଗ୍ରୀ ବିଦେଶକୁ ରପ୍ତାନୀ କରି ପ୍ରଚୁର ବୈଦେଶିକ
ମୁଦ୍ରା ଅର୍ଜନ କରିଥାଏ । ଏହା ବି ଜରୁରୀ । କାରଣ ଏହି ଅର୍ଥରେ ଆମକୁ
ଅଶୋଧୁତ ତେଲ ଏବଂ ପ୍ରତିରକ୍ଷା ସାମଗ୍ରୀ କିଣିବାକୁ ପଡ଼ୁଛି । ଆଶଧ,
ସାର, କୋଇଲା କିଣିବାକୁ ପଡ଼ୁଛି । ଏହା ବି ଜରୁରୀ । ମୋଟ ଉପରେ
କହିଲେ ନିଜର ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ କରି ଭାରତକୁ କିଛି ଖାଦ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ
ରପ୍ତାନୀ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ସାଉଦୀଆରବ, ଯୁଏଇ, ଓମାନ, କାତାର ଭଲି
ଅନେକ ରାଷ୍ଟ୍ର ଯେଉଁଠି ଖାଦ୍ୟ ଉପାଦନ କମ ରହିଛି ବା ନାହିଁ କହିଲେ
ତଳେ ସେମାନେ ଭାରତକୁ ତେଲ ଦେଉଛନ୍ତି, ପ୍ରତିବଦଳରେ ଖାଦ୍ୟ
ନେଉଛନ୍ତି । ଏହା ମଧ୍ୟ ଦିପାକିକ ସମ୍ପର୍କ ଲାଗି ଜରୁରୀ । ଅନ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ର ସହ
ଦିପାକିକ ବଣିଜ୍ୟକ ସମ୍ପର୍କ ରକ୍ଷା କୃତନୈତିକ ଓ ଆର୍ଥିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଜରୁରୀ ।

6

ଜୀବସ୍ଥରା ଓ ପାବନା ଆଶ୍ରମର କାହାଣୀ

॥ ଡାକ୍ତର ଉମେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ପାତ୍ର ॥

କିଛି କର୍ଷ ତଳର କଥା ପାବନା ଆଶ୍ରମ ପଦ୍ମତାରର
ବାଲିଚରରେ ଗୋଟିଏ ଘଣା ଘଟେ । ସେତେବେଳେ ଅଛି
ଅଛି ଶୀତ ଅଛି । ପଦ୍ମନବୀର ପାଣି କମିଯାଇଛି ।
ସମ୍ବୁଧରେ ବିଷ୍ଟାର୍ଷ ଚର ପଡ଼ିଛି । ଦୂଳଟି କହୁଆ-ରକୋଇ
ପଦ୍ମାର ଚର ଉପର ଦେଇ ଉତ୍ତିଯାଉଥିଲେ । ଅର୍କର୍ତ୍ତ
ଭାବରେ ଗୋଟିଏ ଶିକାରୀ ପକ୍ଷୀ ଦୂଳଟିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି
ଗୁଲି ଛାଡ଼ିଲା । ଗୁଲି ତେଣାରେ ବାଜିଲେ ମଧ୍ୟ ପକ୍ଷୀ ଦୂଳଟି
ଉତ୍ତିଯାଇ ଚରର ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ ବସିଲେ ।
ସେତେବେଳେ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଠାକୁର ଆଶ୍ରମ ପ୍ରାଣଶର କୁଟାର
ବାରଣ୍ୟାରେ ଥିଲେ । ଗୁଲି ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ସେ କହି ଉଠିଲେ,
ହାୟ ! ପକ୍ଷୀ ଦୂଳଟିକୁ ମାରିଲା ବୋଧହୁଏ । ମୁଁ ଏପରି
ଅସହାୟ ! ମୁଁ କ'ଣ କରିପାରିବି ? - ଏଯି କହି କୁଟାରରୁ
ତଳକୁ ଓହେଲୁ ଆସି ବନ୍ଦ କଢ଼େ କଢ଼େ ଆଗେଇ ଆସିଲେ
ଏବଂ ଚର ଆଡ଼ିବୁ ତାହଁ ବ୍ୟାକୁଲ ଭାବେ ଦୟତାଦର୍ଶି
କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଏହା ମଧ୍ୟରେ ପକ୍ଷୀ ଦୂଳଟି ପ୍ରତି
ସେଇ ଶିକାରୀ ଦୂଳଟୀବାର ଗୁଲି ଛାଡ଼ିଲା । ଏଥରେ ଶ୍ରୀ
ଶ୍ରୀ ଠାକୁର ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶକୋର୍ତ୍ତ ହୋଇ ‘ହାୟ, ହାୟ ପକ୍ଷୀ
ଦୂଳଟି ମଳେ ।’ କହି ଆର୍ଦ୍ଦନାଦ କରି ଉଠିଲେ । ତାଙ୍କ
ନିଜ ବନ୍ଦରେ ଯେପରି ଗୁଲିବିଦ୍ଧ ହୋଇଛି ଏହିପରି ଅନୁଭବ
କରି ତାହଁ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ଛପଟ ହୋଇ ମାଟିରେ ପଡ଼ି
ଆହା ତହୁ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ତାଙ୍କର ଏଇ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଦେଖୁ
ଉପସ୍ଥିତ କେହି ହେଲେ ଅଶ୍ଵ ସମ୍ବନ୍ଧ କରିପାରିଲେ ନାହିଁ ।
ସର୍ବଜୀବ ସହିତ ଏକାକ୍ରୂଦ୍ଧ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଠାକୁରଙ୍କ ଆଶ୍ରମରେ
ଏପରି ସୁପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଯେ ତାଙ୍କ ସମ୍ବୁଧରେ କୌଣସି ପ୍ରାଣକୁ
ଆୟାତ କଲେ ସେଇ ଆୟାତର ଚିହ୍ନ ତାଙ୍କ ଶରାରରେ
ପରିଷ୍ଵଟ ହୋଇ ଦେଖାଯାଇଛି । ଏଇ ଘଟଣାଟି ଘର୍ଥିଲା
ମୁଁ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଠାକୁରଙ୍କ ସଂଭର୍ଣ୍ଣରେ ଆସିବାର ଅବ୍ୟବହିତ
ପୂର୍ବେ । ଦିନେ ସେ ଘୋଡ଼ା ଗଡ଼ିରେ ବସି କୁଷିଯାକୁ ବାରାଦି
ଗୀକୁ ତାଙ୍କର ଗୋପେନ୍ଦ୍ରନ୍ତ୍ର ସାହାକୁ ଘରକୁ ଯାଉଥିଲେ ।
ଘୋଡ଼ାଗାଡ଼ିରେ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଠାକୁରଙ୍କ ସହିତ ଚାରିଜଣ
ଆରୋହି ଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲେ ତାଙ୍କର
ସତୀଶତ୍ରୁ ଜୋଯାରଦାର, ବାରେନ୍ଦ୍ରନାଥ ରାୟ (ମୁକ୍ତାର)
ଓ ତାଙ୍କର ଗୋକୁଳଚନ୍ଦ୍ର ମଣ୍ଡଳ । ଘୋଡ଼ାଟି ଥିଲା
ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଦୂରକ । ତେଣୁ ଶାସ୍ତ୍ର ବାଲି ନପାରିବାରୁ
କୋଚମ୍ୟାନ ପାଁଥ୍ ପାଁଥ୍ ତିନି ପାହାର ଚାବୁକା ମାରେ
ଘୋଡ଼ା ପିଠିରେ । ଚାବୁକ ମାରିବା ମାତ୍ରେ ହିଁ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଠାକୁର
ଗାଡ଼ିରୁ ଓହେଲୁ ପଡ଼ିଲେ ଏବଂ ଘୋଡ଼ାର ଖୁବ୍ କଷ୍ଟ
ହେଉଛି - ଆସନ୍ତୁ ଆମେ ଚାଲି ଚାଲି ଯିବା । ଏହା କହି
ସମସ୍ତକୁ ଗାଡ଼ିରୁ ଓହେଲୁ ପଡ଼ିବାକୁ କହିଲେ । ତାପରେ
ଘୋଡ଼ାଗାଡ଼ିଟିକୁ ବିଦ୍ୟା ଦେଇ ସେମାନେ ଚାଲି ଚାଲି
ବାରାଦି ଗୀରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେଠାରେ ଯାଇ କିଛି ସମୟ
ବିଶ୍ଵାମ ନେଇ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଠାକୁର ହାତମୁହଁ ପୋଇ ଦେହନ୍ତୁ
ଜାମା ଓ ଚାଦର ଖୋଲି ଶଯ୍ୟାରେ ବିଶ୍ଵାମ କରିବାକୁ
ଲାଗିଲେ । ତାଙ୍କର ଜଣେ ସଙ୍ଗୀ ତାଙ୍କର ପଦସେବା କରୁ
କରୁ ତାଙ୍କ ପିଠିରେ ଚାବୁକ ପାହାର ତିନୋଟି ଆୟାତର
ଚିହ୍ନ ଦେଖୁ ଚମକିତ ହୋଇ କହିଉଠିଲେ - ଇଏ କ'ଣ !
ଆପଣଙ୍କ ପିଠିରେ ତିନୋଟି ଚାବୁକ ମାଡ଼ିର ଦାଗ ଆସିଲା
ବିମନି ?

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଠାକୁର ପ୍ରଥମେ ନାରବ ରହିଲେ । ଯେତେବେଳେ ସେଇ ସଙ୍ଗାଟି ବାରମ୍ବାର ଏ ବିଶ୍ୱଯରେ ପ୍ରଶ୍ନ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ ସେତେବେଳେ ସେ ଧାର ଭାବରେ କହିଲେ - ଯେତେବେଳେ ଗାଡ଼ିର ବସି ଆସୁଥିଲି, ସେତେବେଳେ କୋମ୍ୟାନ ଘୋଡ଼ାବାକୁ ପାରଁ ପାରଁ କରି ତିନିଟା ଚାବୁକ ମାରିଥିଲା । ତାହା ମୋତେ ବଡ଼ କଷି ଦେଇଥିଲା । ତେଣୁ ସେମିତି ଦାଗ ହୋଇଥିବ ବୋଧହୁଏ । ସଙ୍ଗାଟି ସେତେବେଳେ ଆଶ୍ରାଯାନ୍ତି ହୋଇ ପ୍ରଶ୍ନ କରିଥିଲେ - ଘୋଡ଼ାବାକୁ ଚାବୁକ ମାରିଲେ ଘୋଡ଼ା ପିଠିରେ ଦାଗ ବସିଯାଇପାରେ, ସେ କଥା ବୁଝିପାରୁଛି । କିନ୍ତୁ ସେଇ ଦାଗ ଆପଣଙ୍କ ଦେହରେ କିପରି ସୃଷ୍ଟି ହେଲା, ତାହା ତ ବୁଝିପାରୁନାହିଁ । ସେତେବେଳେ ସେ କହିଲେ - ଘୋଡ଼ାର କଷିଟା ଠିକି ନିଜର କଷି ବୋଲି ଅନୁଭୂବ କରିଥିଲି ବୋଲି ସମ୍ବନ୍ଧ ନିଜ ଦେହରେ ସେଇପରି ଚିହ୍ନ ବସିଯାଇଥିବ । ଏହି କଥାଟି ଯେତେବେଳେ ସେଇ ସଙ୍ଗାଟିର ନିଜ ମୁହଁରୁ ଶୁଣିଥିଲି ସେତେବେଳେ ମୁଁ ନିଜେ ବି ବିଶ୍ଵାସ ସ୍ଥାପନ କରିପାରିନି । କାରଣ, ଏପରି ଘଟଣାର ବାସ୍ତବ ଅଭିନ୍ନତା ମୋର ନଥିଲା । ସେତେବେଳେ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଠାକୁରଙ୍କ ଆଉ ଦୁଇଜଣ ସହ୍ୟାତ୍ମକୁ - ଏବଂ ବାରାଦିର ଡାକ୍ତର ଗୋପେନ୍ଦ୍ରାବୁ - ଯାହାଙ୍କ ଘରକୁ ଏମାନେ ଯାଇଥିଲେ - ସେମାନଙ୍କୁ ଅଳଗା ଅଳଗା ଭାବେ ଏହି ବିଶ୍ୱଯରେ ପଚାରିଲି । ସେ ତିନିଟା ଯାକି ସମସ୍ତେ କହିଲେ ଯେ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଠାକୁରଙ୍କ ପିଠିରେ ତିନିଟି ଚାବୁକର ଦାଗ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଠାକୁରଙ୍କ ପିଠିରେ ପ୍ରକଟ ହେଲା କିପରି - ଏକଥା ସେମାନଙ୍କ ବୁଝିର ଅଗମ୍ୟ ବା ଏତକି ଘଟଣାର ନଜିର କେଉଁଠି ହେଲେ ଅଛି କି ନା ତାହା ସେମାନେ କହିବାକୁ ଅକ୍ଷମ । ମୁଁ ସେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କୁ କହିଥିଲି ଯେ ଏପରି ଘଟଣା ନିଜେ ନ ଦେଖିଲେ ମଧ୍ୟ ପୃଥିବୀ ଜାତିହାସରେ ଏପରି ନଜିର ଅଛି । କଥ୍ଯତ ଅଛି ଯେ ଭଗବାନ ରାମକୃଷ୍ଣ ଦେବ ଯେତେବେଳେ ଶ୍ରାବାବେ ସାଧନା କରିଥିଲେ ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କର ପୁରୁଷ ଦେହରେ ସ୍ବାଞ୍ଚଗର ସମସ୍ତ ଲକ୍ଷଣ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା । ପରେ ପାଣ୍ଡାତ୍ୟ ଜଗତର ଶ୍ରୁଷ୍ଟଧର୍ମର ଜାତିହାସ ଆଲୋଚନା ବେଳେ ଜାଣିଛି ଯେ କୁଶବିଦ୍ଧ ଭଗବାନ ଯାଶୁଙ୍କ ସମୟରେ ଗଭୀର ଭାବେ ଚିତ୍ତ କରିବା ଫଳରେ କୌଣସି ଶ୍ରାଷ୍ଟଭଙ୍ଗକ ଦେହରେ ଅନୁରୂପ କ୍ଷତିବିନ୍ଦୁ ଓ ରକ୍ତ କ୍ଷରରେ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା । ଏଇ ବିଶ୍ଵ ଶତାବ୍ଦୀରେ ହେଲା ୧୯୭୯ ମସିହାରେ ଜର୍ମନୀର ଅନ୍ତର୍ଗତ ବ୍ୟାକ୍ରେରିଯାର କୋନାର - ସେରିଯି ଗ୍ରାମରେ ଥେରେସା ନିରମ୍ୟାନ ନାମରେ ଜଣେ କ୍ୟାଥିଲି । ମହିଳାର ମଥା, ଛାତି ଓ ପାଦରେ କୁଶବିଦ୍ଧ ଭଗବାନ ଯାଶୁଙ୍କର ଚିତ୍ର କରୁ କରୁ ଅନୁରୂପ କ୍ଷତର ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ । ଏବଂ କ୍ଷତିବାନରୁ ଏତେ ପରିମାଣରେ ରକ୍ତପାତ ହୁଏ ଯେ ତାଙ୍କ ଶରାଗର ଓ ଜନ ଦଶ ପାଇଁ କମିଯାଏ । ଭାବର ଶ୍ରୀ ନାରାଯଣ ମାତିର ନର୍ମନ

ପତ୍ରିକାର ସମ୍ପଦକ ଏହା ଏକ ବିରାଗ ଧପପାବା ବୋଲି ମନେକରି ସେଇ ମହିଳାଙ୍କ ପରାକ୍ଷା କରିବା ଯାନ୍ତି । ସେ ସବୁ ଦେଖୁଣ୍ଡାଣି ଓ ପରାକ୍ଷା କରି ସଦେହମୁ ହୋଇ ଉଚ୍ଚ ମହିଳାର ଜଣେ ଉଚ୍ଚ ହୋଇଥାନ୍ତି ଏବଂ ସ୍ଵୟଂ ସେଇ ମହିଳାର ଜୀବନୀ ଲେଖନ୍ତି । ବାରାଦି ଗ୍ରାମ ଉଚ୍ଚ ଘଟଣା ସଂଘଟିତ ହେବା ପୂର୍ବ ଅନୁରୂପ ଆଗୋଟିଏ ଘଟଣା ଘଟେ ହିମାଚଳପୁରେ । ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଠାକୁ କିଶୋରମୋହନ ଦାସଙ୍କ ହିମାଚଳପୁର ଶୁଶ୍ରାନର କାହାରେ ଯାଉଥିଲେ । ଗୋଟାଏ ଗୋରୁ ସେଠାରେ ଦରତିରେ ବନ୍ଧୁ ହୋଇଥିଲା । ଗୋରୁଟା ଚରୁ ତ ବେକରେ ଦଉଛି ଲାଗିଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ପଦ୍ମାନଦୀ ପଠାରୁ ତଳକୁ ପଡ଼ିଯାଏ ଏବଂ ଦଉତିରେ ନର ରହିଥାଏ ଆର ପ୍ରାଣପଣେ ଡାକ ଛାଡ଼ୁଥାଏ । ଡାର ଏ ଆରନାଦ ଶୁଣି କିଶୋରଦା ଓ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଠାକୁ ଦୌଡ଼ିଯାଇ ଗୋରୁଟାକୁ ଏଇ ଅବସ୍ଥାରେ ଦେଖନ୍ତି । ୬ ଶ୍ରୀ ଠାକୁରଙ୍କ ଉଚ୍ଚିତରେ କିଶୋରଦା ଡଢ଼ିତ ବେଗରେ ଲମ୍ପଦେଇ ତଳେ ପଡ଼ିଲେ ଓ ଗୋରୁଟାର ପଢ଼ିରୁ ଧାରୁବ ଜୋରରେ ଉପରକୁ ଠେଲୁଆନ୍ତି ଆର ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଠାକୁ ଉପରୁ ସେଇ ଦଉଛି ଧରି ଶାସ୍ତ୍ରାନ୍ତି । ଏହିପରି କାହାରେ ଉଚ୍ଚିତରେ ଗୋରୁଟାକୁ ଉପରକୁ ଚେକାହୁଏ । ଶୁଣୁ ଜୋରରେ ଦଉଛି ଉଚ୍ଚ ହୋଇଯାଇଥିବାରୁ ଗୋରୁଟି ବେକରେ ଦଉତିର ଦାଗର ଚିହ୍ନ ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ ଦେଖାଯାଏ । ଗୋରୁଟାକୁ ଏହିପରି ଭାବେ ମରଣ ହାତରୁ ରକ୍ଷା କରିପରେ କିଶୋରଦାଙ୍କର ଅଳକ୍ୟରେ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଠାକୁ ଲୁଗାର ଖୋପାଣି ଖୋଲି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ନିଜ ବେକରେ ଗୁଡ଼ାଇଲେ ଏବଂ ଦୁହଁ ଆଶମକୁ ଫେରିଆସିଲେ ଆଶମକ ଫେରିଆସି ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଠାକୁର ବେକରେ ଗୁଡ଼ାଇଥିବା ଲୁଗା ଖୋଲିବା ମାତ୍ରେ କିଶୋରଙ୍କ ଦେଖୁପାରିଲେ - ବେକରେ ଦଉଛି ଦେଇ ଜୋର କାବାନ୍ତିଲେ ଯେପରି ଚିହ୍ନ ପଡ଼ିଯାଏ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଠାକୁର ବେକରେ ଅନୁରୂପ ଚିହ୍ନ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି । ୬ ସେତେବେଳେ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଠାକୁରଙ୍କ ପଚାରିଲେ ଆପଣ ବେକରେ ଏପରି ଦାଗ ଆଗରୁ ତ କେବେ ଦେଖନ୍ତି । ଦାଗ ଆସିଲା କେଉଁଠା ? ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଠାକୁର - ଗୋରୁଟା ବେକରେ ଶୁଣୁ ଜୋରରେ ଦଉଛି ରଣ୍ଜ ଶାର ଦା ପଡ଼ିଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ ମୋ ବେକରେ ବି ସେହିପା ଦାଗ ହୋଇଛି । କିଶୋରଦା ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଠାକୁରଙ୍କ ପାଖ ଏଇ କଥା ଶୁଣି ହତରୟ ହୋଇଗଲେ । ଭାବିବା ଲାଗିଲେ - ଏହା କିମି ସମ୍ଭବ ? ତା ହେଲେ କ' କହିବାକୁ ହେବ ଯେ ସେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜାବର ସରା ସ ଓଡ଼ପ୍ରେତ ଭାବେ ଜାହିତ ? ସେମାନଙ୍କର ସୁଖଦୂର କଣ ନିଜର ସୁଖଦୂରକ ବୋଲି ଅନୁଭବ କରନ୍ତି ଉପରୋକ୍ତ ଘଟଣାଟି ଶୁଣେଇ କିଶୋରଦାଙ୍କ ପାଖ ଅବଗତ ହେବାପରେ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଠାକୁରଙ୍କ ମୁଁ ନିଜେ ପବା ଏ ବିଷ୍ୟରେ ସମ୍ପର୍କ ନିଃସଦେହ ହୋଇଛି ।

ଦେଶବ୍ୟାଙ୍ଗ ଅପରାଧ

॥ ଯୁଧୃଷ୍ଠିର ମହାରଣା ॥

ଭାବରେ ଜନଜୀବନଙ୍କ କ୍ଷତି କରିବା ସହ ସରକାରଙ୍କ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ନିମିତ୍ତ ପ୍ରକଳ୍ପର ଘୋର ବିରୋଧ କରୁଛନ୍ତି । ହିଁଥା ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥାନୀୟ ଅଞ୍ଚଳରୁ କେତେ କେତେ ଗଙ୍କାର ବଟି ଆଦାୟ କରି ଏହି ଅର୍ଥ ବିଜ୍ଞିନ୍ତାବାଦୀ, ଦେଶବିରୋଧୁ ଚରିତ୍ର ଓ ନକ୍ଷଳମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଖର୍ଚ୍ଚ କରାଯାଉଛି । ବର୍ଷମାନ କେତ୍ର ସରକାର ଓ ବିଭିନ୍ନ ରାଜ୍ୟର ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଅନେକ ଜନସ୍ୱାର୍ଥ ସମ୍ବଲିତ ପ୍ରକଳ୍ପ ବାଧାପ୍ରାୟ ହେବା ସହ କେତେକ ସ୍ଥାନରେ ବିଳମ୍ବିତ ହେଉଛି । ଆଇନଗତ ଭାବେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟେକ ନିର୍ବାଚନରେ ନିର୍ବାଚିତ ସରକାରଙ୍କୁ ଅମାନ୍ୟ କରି ସରକାରୀ ବିରୋଧୀ ମୋର୍କା ଗଠନ କରିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିମନୀୟ ଓ ଅଗ୍ରହଣୀୟ । ଏହାକୁ ଶୋଳିକ ଅଧ୍ୟକାର ବା ବାକ୍ ସ୍ଥାଧାନତା କୁହାଯାଇପାରିବ କି ? ଗୋଟିଏ ଛେଟିଆ ଉଦାହରଣ ଦିଆଯାଇପାରେ ଜଣକୁ କହିବାର ସ୍ଥାଧାନତା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଦେଇଛି ବୋଲି ଜଣେ କୋର୍ଟ ରୂପରେ ଜଳକୁ ଦୂର୍ବର୍ଯ୍ୟହାର କରିପାରିବ କି ? ଲୋକପ୍ରତିନିଧି ହୁଅନ୍ତିରୁ ବା ସରକାରଙ୍କ ଉତ୍ତପଦ ପଦବାର ପ୍ରଶାସନ । ଏହି ସ୍ଥାଧାନତା ନାମରେ ସେମାନଙ୍କୁ ବିରୋଧ କରିବା, ଅଶାଳୀନ ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟ ଦେବା ଓ ହିଁଥାକାଣ୍ଡ ଯାଇବାର କେତେଦର ପାସଲିତ ?

ଅନେକ ହୁଏଟ ଜାଣିନଥିବେ ସମ୍ବନ୍ଧ ବିଶ୍ୱରେ
ଏପରି କୌଣସି ଗଣତାନ୍ତିକ ଦେଶ ନାହିଁ ଯାହା ଆମ
ଭାରତ ଭଲି ତାହାର ନାଗରିକଙ୍କୁ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ସ୍ବାଧୀନତା
ପ୍ରଦାନ କରିଛି । ଏହି ରାଷ୍ଟ୍ରର ପ୍ରତିଟି ନାଗରିକଙ୍କୁ ମୁକ୍ତ
ଓ ସ୍ବାଧୀନ ଭାବରେ ମତ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଅଧିକାର
ରହିଛି । ବିଶ୍ୱର ସର୍ବବୃଦ୍ଧତ ଗଣତାନ୍ତିକ ରାଷ୍ଟ୍ର ଭାରତ
ଆଜି ନିଜ ଆଖ୍ୟତାରାଶ ଦେଶଦ୍ରୋହା ମାନଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ
ହିଂସାକାଣ୍ଡର ଶିଳାର ହୋଇ ଜାତୀୟ ପ୍ରଗତି ବାଧାପ୍ରାୟ
ହେବା ସହ କୋଟି କୋଟି ଲଙ୍କାର ସମ୍ପରି ନଷ୍ଟ
ହୋଇଯାଉଛି । ସ୍ବାଧୀନତା ଆଦୋଳନର ନେତୃତ୍ବ
ନେଇଥିବା ସଂଗ୍ରାମୀ ମାନଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡ ଦେବା ନିମିତ୍ତ

ଦ୍ୱାରା ଜାତିର ଜନକ ମହାତ୍ମାଗାନ୍ଧୀ, ଲୋହମାନଙ୍କ ସର୍ବାର ପଚେଳଙ୍କ ଭଲି ଶହ ଶହ ନେତା କାନାରୁଦ୍ଧ ହୋଇଥିଲେ । ନିକଟରେ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ଭୀମାକୋରେ ଗାଁ ହିଂସାକାଣ୍ଡ ଓ ମାଓବାଦୀଙ୍କ ସହ ସମ୍ପର୍କ ନେଇ ପାଞ୍ଜଣ ସାମାଜିକ କର୍ମୀ ଓ ଆଜନଜୀବୀଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ପୁନଃ ପୁଲିସ ଅଭିଯୋଗ କରି ଗିରଫ୍ତଦାର କରିବା ପରେ ମାନ୍ୟବର ସୁପ୍ରିମକୋର୍ଟ୍ ଏଥରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରି ସେମାନଙ୍କ ଗିରଫ୍ତ ନକରି ଗୃହବନ୍ଧୀ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି । ଶାସ୍ତ୍ରପ୍ରିୟ ଓ ଶାଶ୍ଵତତ୍ତ୍ଵ ତଥା ଅହିଂସାର ରାଷ୍ଟ୍ର ଭାବେ ସମୟ ବିଶ୍ୱରେ ପରିଚିତ ଆମ ଭାରତ ଆଜି ଅନେକ ସମସ୍ୟାକୁ ସାମ୍ନା କରୁଛି । ଜାନ୍ମୁ-କାଶ୍ମୀରକୁ ଅଶାନ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ପଡ଼େଶୀ ପାକିସ୍ତାନ ନିୟମିତ ଭାବରେ ଆତକବାଦୀ ମାନଙ୍କୁ ଓ ଜାନ୍ମୁ-କାଶ୍ମୀରର କିଛି ଅସାମାଜିକ ତତ୍ତ୍ଵ ମାନଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରଲୋଭନ ଦେଖାଇ ଭାଷ୍ଯକର ହିଂସାକାଣ୍ଡ ସଂଗଠିତ କରୁଛନ୍ତି । ଜାନ୍ମୁ-କାଶ୍ମୀରର ନିର୍ବାଚିତ ସରକାର ପଦବ୍ୟୁତ ହୋଇ ସେଠାରେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଶାସନ ଜାରି କରିବା ପାଇଁ ବାଧ ହେଲେ । ଭାରତର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ଅସାମାଜିକ ତତ୍ତ୍ଵମାନେ ବ୍ୟକ୍ତ ସ୍ଥାଧାନତାର ବାହାନାରେ ଜାତୀୟ ସଂଗୀତ ଜନଶମନ ଗାଇଲାବେଳେ ଛିଡ଼ା ହଉନାହାନ୍ତି ତ କେତେକ ସ୍ଥାନରେ ବନ୍ଦେ ମାତରମ କହିବାକୁ ଲଜ୍ଜାକୁ ହେଉନାହାନ୍ତି । ଜାତୀୟ ପତାକା ପୋଡ଼ି ପାକିସ୍ତାନ ଓ ଆଜିଏସଆଇ ଭଲି ବିଶ୍ୱର ଭାଷ୍ୟକର ଆତକବାଦୀ ସଂଗଠନର ପତାକାକୁ ଜାନ୍ମୁ-କାଶ୍ମୀରରେ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଯାଉଛି । ଦେଶଭୋହ ଅପରାଧ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯଦି ଆଜନବିଭମାନେ ସମ୍ମତ ଧାରା ୧୯୪(କ)ର ବିକଷ ଆଜନ ତିଆରି ହୋଇଛି ବୋଲି ଅନୁଭବ କରୁଛନ୍ତି । ସେମାନେ ବିଧୁବନ୍ଧ ଭାବେ ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବ କେନ୍ଦ୍ର ଆଜନ କମିଶନକୁ ଦେଇପାରିବେ । ଯାହାଦ୍ୱାରା ସମୟ ଦେଶରେ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ନେଇ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା ଚର୍ଚା ସଠିକ୍ ଭାବରେ

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତରେ ପୁଷ୍ପାଞ୍ଜିଷ୍ଠକ

॥ গোপনাথ দাশ ॥

ପୌଷ୍ଟ ମାସ ପୂର୍ଣ୍ଣମାରେ ବୃତ୍ତ ଉପବାସ କରିବାର ବିଶେଷ ମହତ୍ତ୍ଵ ରହିଛି । ଏହି ଦିନରେ ସ୍ଥାନ ଏବଂ ଦାନର ଫଳ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ହୋଇଥାଏ । ଶାସ୍ତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ପୌଷ୍ଟ ପୂର୍ଣ୍ଣମାରେ ଭଗବାନ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ଅର୍ପ୍ୟ ଦେଇ ଉପବାସ ରଖି ସୁଖ, ସମ୍ପଦ ପ୍ରାପ୍ତି ହୋଇଥାଏ । ଏହି ଦିନ ସତ୍ୟନାରାୟଣ ବୃତ୍ତ ରଖିବା ସହ ବିଧୁବିଧାନ ସହିତ ପୂଜା କଲେ ବିଶେଷ ଫଳ ମିଳିଥାଏ । ଏହି ଦିନ ପ୍ରାତଃ ସ୍ଥାନାଦି କାର୍ଯ୍ୟ ସାରି ଭଗବାନ ମଧୁସୂଦନଙ୍କ ପୂଜା କରି ନୈବେଦ୍ୟ ଅର୍ପଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ପରେ ଗରିବଙ୍କୁ ଭୋଗନ କରାଇଲେ ସମସ୍ତ ମନୋକ୍ଷମନା ପୂରଣ ହୋଇଥାଏ । ଧର୍ମ ଶାସ୍ତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ପୌଷ୍ଟ ପୂର୍ଣ୍ଣମା ଦିନ ପବିତ୍ର ନଦୀରେ ସ୍ଥାନ କରିବାର ପରମରା ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ସେଥିପାଇଁ ସମସ୍ତ ତୀର୍ଥ ସ୍ଥାନରେ ଥିବା ନଦୀଗୁଡ଼ିକରେ ଏହି ଦିନ ପୂଣ୍ୟ କାମନା କରି ଶ୍ରଦ୍ଧାଲୁମାନେ ସ୍ଥାନ ଏବଂ ପୂଜାର୍ଚନା କରିଥାନ୍ତି । ଏହାଦ୍ୱାରା ଅକ୍ଷୟ ଫଳ ପ୍ରାପ୍ତି ହୋଇଥାଏ । ଏହି ଅବସରରେ କରାଯାଇଥିବା ଦାନ ଅମୋଗ ଫଳ ଦେଇଥାଏ । ପୌଷ୍ଟ ପୂର୍ଣ୍ଣମା ଦିନ ପବିତ୍ର ତୀର୍ଥ ସ୍ଥଳୀରେ ପିତୃପୁରୁଷଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପିଣ୍ଡ ଦାନ କରିବାର ମଧ୍ୟ ବିଧୁ ରହିଛି । କୌଣସି ତୀର୍ଥସ୍ଥାନ କିମ୍ବା ନଦୀଙ୍କୁ ଯାଇନପାରିଲେ ଏହି ଦିନ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ଅର୍ପ୍ୟ ଅର୍ପଣ କଲେ ମଧ୍ୟ ପିତୃପୁରୁଷମାନେ ଶାନ୍ତି ପ୍ରାପ୍ତି କରିଥାନ୍ତି । ଏହି ପବିତ୍ର ତିଥୁରେ ଭଗବାନ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ପୁଷ୍ପାରିଷେକ କରାଯାଇଥାଏ । ତେଣୁ ଏହାକୁ ଦେବାରିଷେକ ପୂର୍ଣ୍ଣମା ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇଥାଏ । ଜଗଦଗୁରୁ ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଏହି ଦିନରେ ମହୋଦଧୀ ଆଳତୀ କରିଥାନ୍ତି । ଏହି ଦିନରେ ଭଗବାନ ମଧୟଦନଙ୍କ ଫଳା ସମସ୍ତ ଚେତ୍ତର ଏବଂ

